

РАЗМОВА — ВЯЛІКАЯ.

Беларусь прыме вучэнні «Захад-2017»

Прэзідэнт таксама пацвердзіў гатоўнасць Беларусі прыняць сумесныя ваенныя вучэнні з Расіяй «Захад-2017». «Мы прыемем гэтыя вучэнні», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што раней ён прапанаваў Прэзідэнту Расіі Уладзіміру Пуціну праводзіць вучэнні рознага маштабу з пераважнасцю праз два гады, прычым па чарзе. Вучэнні «Захад-2017» будуць адкрытымі, «на іх запрасяць тых, хто хоча пераканацца ў тым, што мы ні на каго не збіраемся нападаць». «Неймаверна, што мы станем агрэсарам супраць нейкай краіны. У нас толькі абарончая пазіцыя», — заявіў Прэзідэнт Беларусі.

Гаворачы аб крытыцы маючых адбыцца сумесных вучэнняў у некаторых СМІ, кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што Расія не ставіць мэту акупіраваць Беларусь. «Расійскія войскі, якія будуць уведзены ў Беларусь, гэтак жа адсюль і пойдучы. Расія ніколі не акупіруе Беларусь», — упэўнены Аляксандр Лукашэнка.

У гэтай сувязі ён таксама адзначыў, што абарона дзяржавы з'яўляецца фундаментальным крытэрыем. «Ніякая эканоміка не патрэбна дзяржаве, калі людзі не будуць адчуваць сябе ў бяспецы, калі яны будуць не абаронены», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Кажуць, ваенная база. Каму патрэбны гэтыя 10 самалётаў, якія Расія хацела пасадзіць у Бабруйску? — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Я Пуціну гавару, трэба аднаўляць гэты аэрадром, там ужо ўзлётна-пасадкавую паласу напалавіну разабралі. Гавару, дайце нам 20 самалётаў. У нас выдатныя пілоты, выдатная школа, вы ведаеце, што мы ўмеем ваяваць на ваенных самалётах, мы ж адзіная групоўка. Не. Шайгу (міністр абароны РФ) хацеў не так».

Прэзідэнт Беларусі адзначыў няяснасць задач з ваеннага пункту гледжання, якія павінна была б вырашыць такая база. «Што такое ў сучаснай вайне, дапусцім, супраць НАТО самалёт? Гэта 10 хвілін бою: ён узляцеў — і яго няма. Вайна сёння іншая. Гэта ў Сірыі можна лятаць, калі няма сістэмы проціпаветранай абароны. У нас жа ўсё відаць, нават калі самалёт узляцеў дзесьці за 200 км», — адзначыў беларускі лідар.

«І потым, што такое аэрадром на пярэднім краі тэатра ваенных дзеянняў, — прадоўжыў кіраўнік дзяржавы. — Не дай бог вайна — дзве ракеты на ўзлётна-пасадкавай паласе і ні адзін самалёт не ўзляцеў. Навошта іх сюды? Потым Пуцін ужо сказаў, што час падлёту самалётаў са Смаленска складае 4 хвіліны. Тады я зноў задаў пытанне аб мэтазгоднасці такой ваеннай базы. Прэзідэнт Расіі згадзіўся, што яна ў Беларусі не патрэбна».

Прэзідэнт Беларусі падкрэсліў, што знаходжанне 10 або 20 расійскіх самалётаў у Беларусі нельга было б назваць паўнацэннай ваеннай базай, а дэманстрацыяй, якая краіне не патрэбна. Ён нагадаў, што напярэдадні чэмпіянату свету па хакеі 2014 года расійскаму боку прапаноўвалася перакінуць звязно знішчальнікаў для сумеснага забеспячэння бяспекі сусветнага першынства. Тады ў Баранавічы былі перакінуты чатыры самалёты. «Пасля таго, як адпрацавалі, я думаў, што пакінуць гэтыя самалёты тут. Не пакінулі. Потым зноў узнікла пытанне аб базе. Навошта? Усё ж ужо адпрацавана з пункту гле-

джання ваенных — няхай служаць далей як рускія, так і беларусы. Тады я зрабіў вывад, што гэта не ваенная прапанова», — рэзюмаваў кіраўнік дзяржавы.

Аб шматвектарнай палітыцы і адносінах з Захадам

«У нас няма іншага лёсу, як будаваць нашу знешнюю палітыку як шматвектарную», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Разам з тым Прэзідэнт заўважыў, што «ў нас не ўсё атрымалася з гэтай шматвектарнасцю».

«Вы гэта ведаеце, не хачу паўтарацца — ляцелі на адным крыле. Куды прыляцелі — таксама ведаеце. Таму мы, знаходзячыся сёння ў эпіцэнтры (нават не ў цэнтры Еўропы) гэтага еўразійскага кантынента, не маем іншага шляху, як развіваць шматвектарную палітыку, — перакананы Аляксандр Лукашэнка. — На народнай мове гэта традыцыйныя, згодна з нашым менталітэтам, паняцці — мы павінны сябраваць з усімі нашымі

паўдзельніцаў у прыватызацыі некаторых прадпрыемстваў. У нас не забаронена прыватызацыя любога прадпрыемства, але я выклаў свае падыходы, дакладна так, як бачу іх у адносінах да Расіі. Трэба садзіцца і дагаворацца».

Як заўважыў кіраўнік дзяржавы, у Беларусі з'явілася шмат прадстаўнікоў нямецкіх дзелавых колаў. «Я з некаторымі з іх сустракаўся, і мы цяпер вядзём перагаворы па стварэнні новых прадпрыемстваў», — расказаў Прэзідэнт. — Таму я хачу, каб вы нарэшце убачылі ў Беларусі сучасную незалежную дзяржаву і ўсё, што з гэтага вынікае. Больш я нічога ад Захаду не хачу. А калі вы думаеце, што Лукашэнка развядуцца і пайшоў на Захад, слухайце, гэта для наіўных. Я разумею: ніхто мяне там не чакае, я абсалютна нікому там не патрэбны, як і Беларусь з нейкім канкурэнтным таварам там таксама не патрэбна. Там ёсць Германія, Францыя... Давайце нармальныя адносіны падтрымліваць і вырашаць праблемы, з якімі сутыкнуліся. Можа, мы вам у нечым будзем карыснымі».

Фота БЕЛТА.

суседзямі. Нам ні Расія, ні Украіна, ні Польшча, ні Літва, ні Латвія не чужыя. Таму што гэта нашы суседзі. Кропка. Больш нічога не трэба гаварыць, хоць можна паставіць коску і пералічыць многае».

«Што датычыцца далей вэктараў — у нас адкрытая эканоміка. Што нам рабіць? Калі маглі б нашым суседзям прадаць усё (што вырабляецца ў краіне. — **Заўвага БЕЛТА**), каб нармальна жыць (45 працэнтаў або палавіну), тады не трэба ехаць на гэту далёкую дугу, як мяне нядаўна крытыкавалі некаторыя — чаго паехаў у Егіпет, Судан, — прадоўжыў кіраўнік дзяржавы. — Лабіраваць сваю прадукцыю паехаў, як бы ні сорамна гэта было гаварыць. Іду туды, дзе адкрытыя дзверы. Дзякуй богу, апошнім часам дзверы адкрылі многія, вось туды і едзе. І ні адна пазездка Прэзідэнта стратнай не была».

Што датычыцца выбудовання адносін з Захадам, «хачу, каб убачылі ў Беларусі суверэнную, незалежную дзяржаву, больш нічога ад Захаду не хачу», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Адно з зададзеных Прэзідэнту пытанняў датычылася двухбаковых адносін з Германіяй. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што Беларусь закупляла нямецкага абсталявання для прадпрыемстваў, выкарыстоўвала германскія крэдыты, сёння нафтапрапрацоўчыя прадпрыемствы мадэрнізуюцца за кошт гэтага.

«Мы вельмі хацелі б перайсці на адкрыты дыялог і дамовіліся, намалявалі пэўную дарожную карту, як жыць будзем далей, — сказаў Прэзідэнт. — Мы высокатэхналагічная краіна, вы — супервысокатэхналагічная, немцы далёка наперад пайшлі. Нам патрэбны высокія тэхналогіі, энергазберагальныя, рэсурсазберагальныя, і мы гатовы ў гэтым напрамку працаваць. Больш таго, ведаю, немцы хацелі б

свету практычна ўсіх пусцілі. Калі яны сумленныя, паедуць з іншым меркаваннем. Няхай мы недзе не дацягваем, але ў нас прыгожая краіна, у нас цудоўныя людзі. Няхай яны гэта ўбачаць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Прэзідэнт дадаў, што ён не прытрымліваецца пазіцыі ізаляцыянізму. «Гэта не мая палітыка — забараняць і не пускаць. Забаронамі ты нічога не даб'ешся», — сказаў ён. Галоўнае — без зняваж, акцэнтаваў увагу кіраўнік дзяржавы.

«Я ніколі не нарываюся на непрыемнасці. Я ўжо шмат што паспрабаваў і апёкся на ўсім, што папала. Дзе трэба, магу адступіць і быць гібкім, але, калі зневажаюць маю дзяржаву і народ, я з гэтым ніколі не зміруся», — звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка.

Аб адносінах з МВФ і аб будаўніцтве АЭС

Прэзідэнт расказаў, як ідуць перагаворы з Міжнародным валютным фондам аб новай праграме для Беларусі.

Адным з пытанняў, што абмяркоўваюцца з міжнароднымі экспертамі, з'яўляецца павышэнне эфектыўнасці кіравання дзяржаўнымі прадпрыемствамі, адзначыў Аляксандр Лукашэнка. «Пітэр Долман (кіраўнік місіі МВФ па Беларусі. — **Заўвага БЕЛТА**) спачатку не ўспрымаў наогул Беларусь. Цяпер два пытанні засталіся, адно з іх — дзяржукласнасць. І тое, яны толькі пытаюцца аб перспектывах дзяржпрадпрыемстваў, не кажуць парэзаць іх на кавалкі, раздаць і прадаць. Калі я ім растлумачыў, што адбудзецца, калі мы аб'явім аб продажы прадпрыемстваў, і дзе яны апынуцца, яны ўжо не ставяць гэта пытанне», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

«Справа не ў тым, што Лукашэнка закасаўся і не ведае, што рабіць. Мы ўсё робім, але розніца ў тым, што гэта нельга зрабіць адным махам. Перш за ўсё я бачу тут лёсы людзей», — заявіў Прэзідэнт.

У Беларусі з МВФ у ходзе перамоў няма разыходжанняў па пытаннях жыллёва-камунальных паслуг і кіравання дзяржпрадпрыемствамі, заявіў Аляксандр Лукашэнка. «Адзінае, што было пытанне: яны па ЖКГ патрабавалі ад нас у 2017 ці 2018 годзе стопрацэнтную аплату. Рана ці позна мы да гэтага прыйдем. Я прасіў, каб яны ўвайшлі ў становішча: у нас цяпер сітуацыя такая, што мы не зможам насельніцтву навязаць стопрацэнтную аплату, і я прасіў, каб гэта было па часе расцягнута».

«Я думаю, мы тут дамовімся, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Больш за тое, мы зараз адпрацоўваем сістэму кампенсацыі і дапамогі тым, хто не можа і не павінен, можа быць, на гэтым этапе паліцыя 100% па паслугах ЖКГ, асабліва — хто не можа. І гэта будзе рабіцца ўвогуле ў электронным выглядзе, скажам так».

«Ужо з кастрычніка працуе сістэма безнаўтных жыллёвых субсідый», — удакладніў намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Анатоль Калінін, які прысутнічаў на сустрэчы.

«Пакуль я не ўбачу, што гэтая сістэма працуе і што чалавек не пацярпіць ад гэтага, я не згодны ісці адразу на стопрацэнтнае павышэнне. Вось паглядзім на гэтую сістэму — каб людзі не пакрыўдзіліся. У адваротным выпадку мы атрымаем неплацяжы і проста крыўды людзей», — адзначыў Прэзідэнт.

«Ну а галоўнае ж — гэта прыбыткі насельніцтва. Калі людзі будуць адчуваць, што мы пачынаем даваць па выплатах сацыяльных і заробатнай плаце, думаю, людзі падтрымаюць гэта, рана ці позна гэта трэба будзе рабіць. Таму

праблем у нас амаль не засталася з МВФ», — рэзюмаваў кіраўнік дзяржавы.

Што датычыцца пытання пра будаўніцтва БелАЭС, яго не трэба палітызаваць, лічыць Прэзідэнт. «Я літоўцам гавару: навошта вы ваюеце супраць нас? Мы ж не крычым, што ў вас небяспечная Ігналінская станцыя, якую вы закрываеце. Не дай бог што здарыцца, гэта ж горшая станцыя ў свеце! Мы вас разумеем і не крычым», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Прэзідэнт падкрэсліў, што БелАЭС гатова прыняць на работу літоўскія спецыялістаў, якія вызваліліся, сюды гатовы прыехаць і пераезджаюць працаваць мноства людзей. Але галоўнае, што выпрацаваную ў Беларусі электраэнергію гатовы прадаць Літве па нармальным цэнах. «Яны згаджаюцца, а потым на публіцы пачынаюць палітызаваць гэта пытанне. Але палітыку трэба проста адкінуць і забыць. Эканоміка сваю справу зробіць: калі з'явіцца танная электраэнергія, тады мы і дамовімся», — сказаў Прэзідэнт.

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы адзначыў, што Беларуска атамная электрастанцыя будзе самай таннай, але ў той жа час надзейнай. На асобных вузлах і агрэгатах станцыі ўжо ўдалося аптымізаваць траты на сотні мільёнаў долараў, сказаў ён. «Сямашка (намеснік прэм'ер-міністра Беларусі. — **Заўвага БЕЛТА**) адказвае за кожны болт і гайку», — запэўніў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што станцыю будзе Расія — ядзерная краіна. І ў яе інтарсас пабудаваць так, каб прадэманстраваць новае пакаленне атамных станцый — самае бяспечнае. Беларусь жа зацікаўлена ў бяспечнасці гэтай АЭС больш, чым хтосьці: у постчарнобыльскай краіне людзі ставяцца да пытанняў бяспекі вельмі сур'ёзна.

Аб нацыянальнай ідэі і аб ВНУ

на беларускай мове

Кіраўнік дзяржавы расказаў, што ў краіне на працягу доўгага часу спрабавалі сфармуляваць нацыянальную ідэю, прыцягвалі да гэтага розных экспертаў і грамадскіх дзеячў. «Мы не змаглі ў адміністрацыйным чынам сфармуляваць. Я ўсё больш пераканваюся, што, напэўна, мы не прыйшлі ў сваім развіцці да той кропкі, калі б гэта ідэя ўдарыла ўсіх па розуму і па сэрцу. Я супакоюся: калі грамадства нічога прапанаваць не можа, я таксама не магу прыдумаць, нават баюся, таму што гэта вельмі адказна. Мы жывём як жывём, без гэтай ідэі. Яе няма, а хацелася б», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Пры гэтым Прэзідэнт перакананы, што выдумаць нацыянальную ідэю немагчыма.

Адказваючы на прапанову члена Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Алены Анісім стварыць у Беларусі нацыянальны ўніверсітэт з беларускай мовай навучання, Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Вы мой пункт гледжання наконт моў — беларускай, рускай і іншых — ужо, напэўна, на памяць ведаеце. Я вельмі акуратна стаўлюся да гэтага пытання. І, дзякуй богу, што гэта не стала ў нас у грамадстве нейкай перашкодай».

«Што датычыцца нацыянальнага ўніверсітэта, то адразу ўзнікае пытанне: а Беларуска дзяржуніверсітэт у нас не нацыянальны? Ці іншыя якія-небудзь? Мне здавалася, што яны ўсе нашы, нацыянальныя. Там вывучаюць і рускую мову, і беларускую, і англійскую, і іншыя», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.